

České
Budějovice

Současné trendy v trávení volného času dětí a mladistvých z pohledu kurátora pro mládež

MGR. JITKA SKLENÁŘOVÁ

MGR. JOHANA BÜRGEROVÁ

Vymezení základních pojmů

Specifika práce kurátora v některých situacích ohrožení dítěte

- ▶ Kurátor pro mládež
- ▶ Ohrožené dítě
- ▶ Volný čas
- ▶ Výchovné problémy

- ▶ Děti zanedbávající školní docházku
- ▶ Děti užívající návykové látky
- ▶ Děti v ústavní péči
- ▶ Děti dopouštějící se protiprávní činnosti
- ▶ Děti s uloženou ochrannou výchovou
- ▶ Děti ve výkonu trestu odnětí svobody

Výchovné problémy

3

- **Závažné výchovné problémy se mohou u dětí projevovat:**
  - při vzdělávání, př. záškoláctví, šikana, nerespektování autorit, drzé a vulgární chování vůči spolužákům a vyučujícím, slovní a fyzické napadání ...
  - v rodině, př. útěky z domova, nerespektování dospělé autority, oslabené rodičovské kompetence, krádeže v rodině, násilí vůči členům rodiny ...
  - jako sebeohrožující chování, př. rizikové sexuální chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, psychické problémy - deprese, psychózy, psychiatrická diagnóza, suicidální chování, zneužívání návykových látek včetně alkoholu, závislost na PC, zavadová parta
- ▶ **důležitá je velmi intenzivní spolupráce odborníků s rodinou a dítětem**

Příčiny výchovných problémů z pohledu kurátora

Příčiny vzniku jsou multifaktoriální:

- ▶ **Biologické faktory:** pohlaví, věk, temperament, oslabení či porucha CNS ...
- ▶ **Psychické faktory:** motivace, potřeby, seberealizace, pocit zakotvení, uznání (závadové party) ...
- ▶ **Sociální faktory:** rodina, škola, vliv vrstevnických skupin a part (zneužívání drog, závislosti, delikvence), lokální prostředí ...

Mládež a volný čas

5

- ▶ Základ pro plnohodnotné trávení volného času začíná **v rodině**, kde se děti setkávají s prvními volnočasovými aktivitami.
- ▶ **Vztahy v rodině** mají tendence oslabovat, mládež opouští rodiny dříve stejně tak i rodiče mají menší zájem na kvalitě a způsobu trávení volného času svých dětí.
- ▶ **Hodnoty** - extrémní důraz na výkon a úspěch, posun od zásluhové společnosti k nárokové společnosti, možnosti volby, můžeš vše, na nic nemáme čas, chceme se obklopovat statusovými věcmi, velký vliv médií, jsme to co máme, extrémní dostupnost návykových látek, mnoho dětí vyrůstá v neúplných rodinách, oslabení rodičovských kompetencí ...

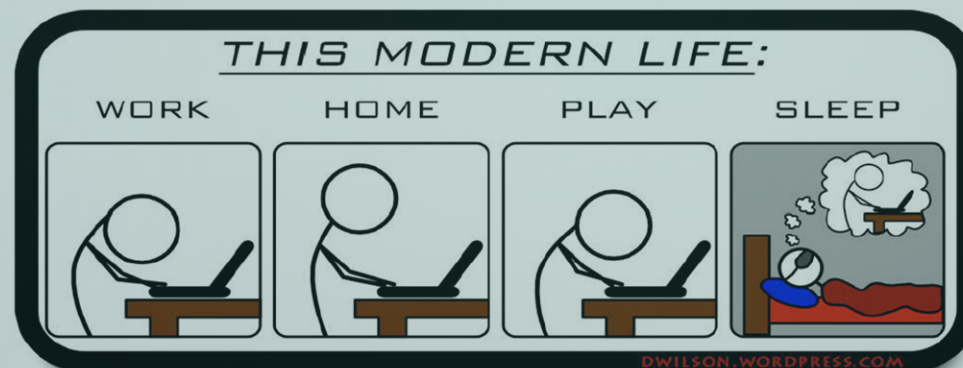
Problémové aspekty (s čím se setkáváme v praxi)

- ▶ Oslabení rodiny jako informačního zdroje – kyberprostor, média
- ▶ Závislostní chování u dětí a mladistvých
- ▶ Identifikace se závadovou partou
- ▶ Trestná činnost u dětí a mládeže
- ▶ Specifika trávení volného času u dětí s nařízenou ústavní výchovou

Oslabení rodiny jako informačního zdroje

7

- rodiče nemají čas
- youtubeři, influenceři a další osoby na sociálních sítích jsou k dispozici okamžitě 24/7
- na internetu a virtuálním prostředí se mladí lidé obvykle již od útlého dětství pohybují většinou **samostatně, bez znalosti a zkušeností**
- specifika u dětí dle věku /rodičovská kontrola/
- trestná činnost spojená s užíváním internetu

Vliv party a vrstevníků

- ▶ potřeba sdružování se – parta
- ▶ společné problémy, pocity přijetí, uznání/nikdo mě nesoudí, žádné hranice, většinou ani pravidla v rámci party ...
- ▶ identifikace se závadovou partou
- ▶ rizika v rámci závadového chování – alkohol, OPL, trestná činnost, sexuální rozvolněnost...
- ▶ trávení času v nákupních centrech

MĚKKÉ DROGY

PĚŘOVÝ
POLŠTAŘHOUSKOVÝ
KNEDLÍKKOČIČÍ
BŘÍŠKOČOKOLÁDOVÝ
MUFFIN

Závislostní chování dětí a mládeže

10

- ▶ Proč?
- ▶ napodobují starší vrstevníky, nechtějí být trapní mezi vrstevníky, mění si vědomí, protože reálný svět je nesnesitelný, žijí v prostředí tolerantním k užívání návykových látek
- ▶ aktuální problém – užívání léků (benzodiazepiny v kombinaci s alkoholem)
- ▶ snadná dostupnost návykových látek
- ▶ zkušenosti již v ranném věku
- ▶ sebepoškozování

Systemové problémy

- ▶ nedostatek odborné péče
- ▶ dlouhé čekací lhůty
- ▶ finanční náročnost odborné péče v komerční sféře
- ▶ krizová pomoc namísto preventivních opatření
- ▶ adiktologická péče pouze pro starší děti
- ▶ komplikace - souhlas dětí (bez vnitřní motivace)

Prevence vzniku závislosti a výchovných problémů v rodině

„Neexistuje jiná rozumná forma výchova než být příkladem - nelze-li jinak, tedy odstrašujícím.“ Albert Einstein

- ▶ láskyplné milující prostředí
- ▶ pozitivní vzory
- ▶ jasné nastavení pravidel
- ▶ kontrola dodržování pravidel
- ▶ schopnost vyslechnout dítě bez velkých emocí a přehnaných reakcí

Děkujeme za pozornost.

